

BUÝRUK

ORDER

« 03 » maý 2019 ý.

№ 66-Ö

**Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşyna
we tölenilişine resminamalaýyn barlaglary
geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň
tertibini tassyklamak hakynda**

“Döwlet pensiýa ätiýaçlandyrmasy hakynda” Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň tertibini kämilleşdirmek maksady bilen, **buýurýaryn:**

1. Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň tertibini tassyklamaly (goşulýar).

2. Şu buýrugyň döwlet belligine alnan gününden başlap, 10 (on) iş gününüň dowamynda resmi çap edilmegini üpjün etmeli we resmi çap edilen günü bu barada Türkmenistanyň Adalat ministriligine habar bermeli.

3. Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynyň Gözegçilik-derňew bölümi we onuň Aşgabat şäherindäki we welaýatlardaky düzüm birlikleri, şeýle hem Aşgabat şäheriniň hem-de welaýatlaryň pensiýa gaznasynyň müdirlikleriniň ýolbaşçylary şu Tertibiň ýerine ýetirilişini üpjün etmeli.

4. Şu buýrugyň ýerine ýetirilişine Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynyň dolandyryjysy D.Amanmuhammedow gözegçilik etmeli.

Ministr

M.Sylapow

**Türkmenistanyň Zähmet we ilaty
durmuş taýdan goramak ministriniň
2019-njy ýylyň 3-nji maýynda çykaran
66-Ö belgili buýrugy bilen tassyklandy**

**Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşyna we tölenilişine resminamalaýyn
barlaglary geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň
TERTIBI**

I bap. Umumy düzgünler

1. Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň tertibi (mundan beýläk – Tertip) “Döwlet pensiýa ätiýaçlandyrmasy hakynda” Türkmenistanyň Kanunyna (mundan beýläk – Kanun), Türkmenistanyň Prezidentiniň 2012-nji ýylyň 6-njy ýanwarynda çykaran 11991-nji karary bilen tassyklanan, Türkmenistanyň Pensiýa gaznasy hakynda Düzgünnama (mundan beýläk - Düzgünnama) we Türkmenistanyň Prezidentiniň 2012-nji ýylyň 6-njy ýanwarynda çykaran 11992-nji karary bilen tassyklanan, Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrligi hakynda Düzgünnama, Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryna laýyklykda işlenilip taýýarlanylady we pensiýa gatançlarynyň doly we dogry hasaplanylyşyna, öz wagtynda tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň tertibini kesgitleýär.

2. Şu Tertipdäki ulanylýan düşünjeler Kanunda kesgitlenen manylarda ulanylýar.

3. Ätiýaçlandyryýanlaryň pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlag (mundan beýläk – barlag) Türkmenistanyň Pensiýa gaznasy (mundan beýläk – Gazna) we onuň ýerli edaralary (mundan beýläk bilelikde – ätiýaçlandyryjy) tarapyndan buhgalterçilik hasaba alnyşynda we maliýe hasabatlylygynda pensiýa gatançlarynyň hasaplanyşynyň kanunalaýyklygyny barlamak arkaly geçirilýär.

4. Barlaglar guralanda we geçirilende ätiýaçlandyryjynyň barlag geçirmäge ygtyýarly işgäriniň (mundan beýläk – barlagçy) wezipesi kanunçylygyň berjaý edilişine, pensiýa gatançlaryna degişli hasaplamalaryň dogrulygyna ilkinji hasaba alyş resminamalaryň esasynda seljerme geçirmek, pensiýa gatançlarynyň (puşmana tölegleriniň, maliýe jerimeleriniň) doly hem-de öz möhletinde tölenilişine barlag geçirmekden ybaratdyr.

II bap. Barlaglaryň görnüşleri

5. Barlaglar meýilnama boýunça hem-de meýilnamadan daşary barlaglara bölünýär.

6. Meýilnama boýunça barlaglar Gaznanyň degişli edarasy tarapyndan tassyklanylýan ýyllyk iş meýilnamasyna laýyklykda Gaznanyň dolandyryjysynyň, Aşgabat şäheriniň we welaýatlaryň pensiýa gaznasynyň müdirlikleriniň, etraplaryň, şäherleriň pensiýa gaznasynyň bölümleriniň ýolbaşçylarynyň buýrugy esasynda

geçirilýär.

7. Meýilnamadan daşary barlaglar aşakdaky ýagdaýlarda geçirilýär:

1) Türkmenistanyň Ministrler Kabineti tarapyndan ygtyýarlyk berlen döwlet edaralaryndan we hukuk goraýjy edaralardan gelip gowuşýan tabşyryklara laýyklykda;

2) Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministrliginiň Salgyt müdiriýetinden we onuň ýerli edaralaryndan pensiýa gatançlaryny tölemegiň tertibiniň bozulmalarynyň ýüze çykarylandygy hakynda maglumatlar gelip gowşanda;

3) pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşynyň we tölenilişiniň tertibiniň bozulmalaryna şaýatlyk edýän halatlar we maglumatlar bar bolanda;

4) ätiýaçlandyryýan ýuridik şahs kanunçylyga laýyklykda üýtgedilip guralanda ýa-da ýatyrylanda, ýuridik şahsy döretmezden telekeçilik işini amala aşyryýan fiziki şahslar-hususy telekeçiler, hünärmenlik hyzmatlaryny etmek boýunça işi amala aşyryýan fiziki şahslar işi bes edende;

5) barlagçynyň hereketlerine ätiýaçlandyryýan tarapyndan bildirilen şikâýatlara ýa-da şeýle ätiýaçlandyryýanyň hereketleri babatda gelip gowşan şikâýata seredilende zerurlyk dörän halatynda;

6) beýleki zerur halatlarda.

8. Barlagy geçirmegiň möhleti Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlagy geçirmek barada tabşyryga (mundan beýläk – Tabşyryk, şu Tertibe 1-nji goşundy) laýyklykda kesgitlenilýär.

III bab. Ätiýaçlandyryjy tarapyndan barlaglara taýýarlyk işlerini geçirmek we guramak

9. Barlag Kanunyň 6-njy maddasynyň birinji böleginiň 1-3-nji bentlerinde göz önünde tutulan ätiýaçlandyryýanlaryň pensiýa gatançlaryny töleýji hökmünde hasapda duran ýerindäki ätiýaçlandyryjynyň barlagçysy tarapyndan geçirilýär.

10. Barlagçy hukuk goraýjy edaralarynyň, ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýerli edaralarynyň başlangyjy bilen ýa-da Gaznanyň ýolbaşçysynyň tabşyrygyny ýerine ýetirmek üçin, Düzgünnamanyň on dokuzynjy bölegine laýyklykda ätiýaçlandyryýanyň pensiýa gatançlary töleýji hökmünde hasaba goýlan ýerine garamazdan ätiýaçlandyryýanlaryň çäklerine päsgelçiliksiz geçmäge we barlag geçirmäge ygtyýarlydyr.

11. Barlaglary geçirmegi başlamazdan ön barlagçy deslapky we taýýarlyk çäreleri hökmünde şulary amala aşyrmalydyr:

1) ätiýaçlandyryýanyň pensiýa gatançlary töleýji hökmünde hasaba alynmagy üçin resminamalaryň ählisiniň ätiýaçlandyryja berlendigini barlamalydyr;

2) ätiýaçlandyryýan tarapyndan döwlet pensiýa ätiýaçlandyrmasyna pensiýa gatançlarynyň tölenendigi hakynda berlen beýannamalary (hasabatlary, hasaplamalary) we beýleki hasabatlary seljermelidir;

3) öňki barlaglarda ýüze çykarylan hukuk bozulmalarynyň häsiýeti bilen tanyşmalydyr, ön geçirilen barlaglaryň maglumatlaryny, ykrar hatlaryny seljermelidir;

4) ätiýaçlandyryýanyň bankdaky hasaplaşyk hasaplary hakynda bank

edarylaryndan gelip gowuşýan maglumatlary öwrenmelidir, zerurlyk ýüze çykan mahaly şol hasaplar boýunça pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşy we tölenilişi bilen bagly maglumatlary ätiýaçlandyryýandan almalydyr.

IV bap. Barlag geçirilende barlagçynyň hukuklary hem-de borçlary

12. Barlagçy barlag geçirende şulara hukugy bardyr:

1) barlaglary Türkmenistanyň kanunçylygynda göz öňünde tutulan kadalara we şol sanda şu Tertibe laýyklykda amala aşyrmaga;

2) ätiýaçlandyryýanlara pensiýa gatançlaryny, maliýe jerimelerini we puşmana töleglerini hasaplamak we tölemek üçin esas bolup hyzmat edýän, bellenen tertipde tassyklanýan görnüşler boýunça resminamalary we beýleki maglumatlary, şeýle hem pensiýa gatançlarynyň, maliýe jerimeleriniň we puşmana tölegleriniň hasaplanylşynyň dogrulygy we öz möhletinde tölenendigi barada düşündirişleri, olary tassyklaýan resminamalary talap etmäge we almaga;

3) ätiýaçlandyryýanlardan Türkmenistanyň kanunçylygynyň bozulmalaryna ýol berlendigine şaýatlyk edýän ýagdaýlar ýüze çykanda degişli netije çykarmak üçin resminamalaryň asyl nusgalaryny almaga;

4) ätiýaçlandyryýanlar tarapyndan pensiýa gatançlaryny hasaplamak we tölemek baradaky resminamalar berilmedik ýa-da berilmesi esassyz yza çekdirilen ýagdaýynda, ätiýaçlandyryjyda bar bolan maglumatlar esasynda tölenmäge degişli gatançlary kesgitlemäge we onuň möçberini bellemäge;

5) Kanunda bellenen beýleki hukuklaryny amala aşyrmaga.

13. Barlagçy barlag geçirende şulara borçludyr:

1) şu Tertibe, Kanuna we Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryna laýyklykda hereket etmäge;

2) pensiýa gatançlar baradaky syry we pensiýa gatançlary töleýjiler hakyndaky maglumatlary saklamagyň kadalaryny berjaý etmäge;

3) Türkmenistanyň pensiýa ätiýaçlandyrmasy boýunça kanunçylygyň berjaý edilişine gözegçilik etmäge;

4) ätiýaçlandyryýanlarda ýüze çykarylan hukuk bozulmalary düzetmegi we görkezilen talaplary ýerine ýetirmegi talap etmäge;

5) ätiýaçlandyryýanlaryň abraýyna we mertebesine sarpa goýmaga.

V bap. Barlag geçirmegiň tertibi

14. Ätiýaçlandyryjy tarapyndan barlaglary geçirmek barada Tabşyryk berilýär. Ätiýaçlandyryýan ýa-da onuň wekili Tabşyryk bilen gol çekdirilip tanyşdyrylýar. Tabşyryklar pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmek baradaky tabşyryklary hasaba alyş kitabynda (şu Tertibe 2-nji goşundy) hasaba alynýar.

15. Ätiýaçlandyryjy tarapyndan barlaglary geçirmekligiň dowamynda şular anyklanylmağa degişlidir:

1) Kanunyň 6-njy maddasynyň birinji böleginiň 1-3-nji bentlerinde göz öňünde tutulan ätiýaçlandyryýanlaryň pensiýa gatançlaryny töleýji hökmünde ätiýaçlandyryjynyň ýerli edarasynda hasapda durandygy;

2) pensiýa gatançlaryny Gaznanyň býujetine öz möhletinde we doly

möçberde töländigini we şol bir wagtda ätiýaçlandyrylan şahslar we olaryň pensiýa gatançlarynyň möçberi barada atma-at maglumatyň ätiýaçlandyryja berendigini, hasaplanylýan we tölenilen pensiýa gatançlarynyň hasabynyň ýöredilendigi;

3) ätiýaçlandyryýan tarapyndan öz ýerleşýän ýerindäki ätiýaçlandyryja özüniň ätiýaçlandyrylan şahslarynyň atly pensiýa hasabyny ýöretmek we pensiýa bellemek üçin zerur bolan resminamalarynyň berlendigi;

4) Gaznanyň we beýleki ygtyýarlyk berlen döwlet edaralarynyň gözegçilik tertibinde ýüze çykaran Türkmenistanyň pensiýa ätiýaçlandyrmasy babatda kanunçylygynyň bozulmalarynyň bellenen möhletlerde aradan aýrylandygyny, pensiýa gatançlarynyň, maliýe jerimeleriniň we puşmana tölegleriniň öz wagtynda we doly möçberde tölenendigi;

5) ätiýaçlandyryýanyň ýatyrylandygy (üýtgedilip guralandygy) barada bellenen tertipde çözüdiň kabul edilendigi barada - çözüdiň kabul edilen gününden başlap 3 (üç) iş gününüň dowamynda ätiýaçlandyryja habar berlendigi;

6) esaslandyryjy resminamalarynyň we ätiýaçlandyryýanyň hasaba alyş belgileriniň (rekvizitleriniň) üýtgedilendigi barada - üýtgetmeler girizilen gününden başlap 5 (bäs) iş gününüň dowamynda ätiýaçlandyryja habar berlendigi.

16. Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we tölenilişine resminamalaýyn hem-de resminamadan daşary barlaglar diňe ýolbaşçynyň buýrukda görkezilen ygtyýarly hünärmeni (hünärmenleri) tarapyndan geçirilip bilner.

17. Barlagçy Tabşyryk bilen ätiýaçlandyryýany tanyşdyrandan soň öz gulluk işine girişýär.

18. Ätiýaçlandyryýan tarapyndan barlagça resminamalar esasynda barlag geçirmeklige garşylyk görkezilen, şol sanda barlag geçirmek üçin zerur bolan resminamalaryň berilmedik halatynda, Kanunyň 31-nji maddasynyň üçünji böleginde göz önünde tutulan çäräniň ulanylmagyna getirýär.

19. Barlagçy barlaga baran günü:

1) ätiýaçlandyryýanyň ýolbaşçysyna, baş buhgalterine, ýuridik şahsy döretmezden telekeçilik işini amala aşyryýan fiziki şahs – hususy telekeçä, hünärmenlik hyzmatlaryny etmek boýunça işi amala aşyryýan fiziki şahsa, görkezilen adamlar bolmadyk mahaly olaryň ygtyýarly edilen wekillerine özüni tanyşdyrýar we barlagyň başlanýandygy hakynda habar berýär;

2) Tabşyrygyň asyl nusgasyny görkezýär, olar bolsa öz gezeginde tabşyryk bilen, gol çekip tanyşýar;

3) ätiýaçlandyryýanyň haýyş etmegi boýunça barlagçy oňa hukuklaryny we borçlaryny düşündirýär.

Barlagyň başlanýan senesi Tabşyrykda görkezilýär. Ätiýaçlandyryýanyň tabşyryk bilen tanyşmaktan boýun gaçyrmagy barlagy ýatyrmak üçin esas bolup durmaýar.

Barlaglary adatça, iş günleri, iş wagtynda hem-de ätiýaçlandyryýanyň bolýan (ýerleşýän) ýeri boýunça geçirilýär. Ätiýaçlandyryýanyň iş düzgüniniň ätiýaçlandyryjynyň iş düzgünine laýyk gelmedik ýa-da onda barlagçylary ýerleşdirmek üçin jaý we (ýa-da) şertler bolmadyk halatynda, iki tarapyň ylalaşmagy esasynda barlaglar ätiýaçlandyryjynyň ýerleşýän ýerindäki gulluk jaýlarynda geçirilip bilner.

20. Barlaglaryň başlanýan tapgyrynda barlagçy şulary anyklamalydyr we öwrenmelidir:

- 1) ätiýaçlandyryjanyň gurluşyny;
- 2) ätiýaçlandyryjanyň aýrybaşgalanan düzüm birlikleriniň (golçur kärhanalary, şahamçalary we wekillikleri) bardygyny;
- 3) iş şertlerini;
- 4) soňky barlagyň netijelerini;
- 5) beýleki gözegçilik edýän edaralar tarapyndan geçirilen barlaglaryň diňe öz işi bilen bagly böleginiň netijelerini.

21. Barlaglar amala aşyrylýan döwürde ätiýaçlandyryjanyň tarapyndan buhgalterçilik hasaba alnyşy we maliýe hasabatlylygyň hasabatlaryna, pensiýa gatançlarynyň beýannamalaryna (hasabatlar, hasaplamalar) we barlanýan döwrüň beýleki resminamalaryna üýtgetmeleriň hem-de goşmaçalaryň girizilmegine ýol berilmeýär. Şu görkezilenler ätiýaçlandyryjynyň ykrar haty boýunça barlaglary geçirmek wagtlaýyn togtadylan halatlaryna hem degişlidir.

22. Barlaglar geçirilende ätiýaçlandyryjanyň hökmany, hökmany hünär we meýletin pensiýa ätiýaçlandyrmasy boýunça pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşy we tölenilişi barlanylýar.

VI bab. Barlagyň geçirilmegi üçin resminamalaryň alynmagy

23. Barlagçy barlagyň dowamynda ätiýaçlandyryjandan bellenilen tertipde tassyklanylýan görnüşler boýunça pensiýa gatançlarynyň dogry hasaplanylandygyny we möhletinde tölenilendigini tassyklaýan resminamalary talap etmäge we olara seljerme geçirmäge haklydyr. Şu görkezilenler buhgalterçilik hasaba alnyşy we maliýe hasabatlylygyň hem-de pensiýa gatançlarynyň hasabyny ýöretmegiň ilkinji hasaba alyş resminamalaryna, buýruklara we beýleki resminamalara hem degişlidir.

24. Ätiýaçlandyryjanyň talap edilýän maglumatlary we resminamalary barlagça bermäge ýa-da olaryň ýokdugy hakynda habar bermäge borçludyr.

25. Ätiýaçlandyryjy ätiýaçlandyryjana bir aý möhletde buhgalterçilik hasaba alnyşy we maliýe hasabatlylygyň hem-de pensiýa gatançlarynyň hasabyny ýöretmegiň ilkinji hasaba alyş resminamalaryny dikeltmek barada görkezmeleri bermelidir.

26. Kanunyň 31-nji maddasyna laýyklykda, ätiýaçlandyryjanyň tarapyndan Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynyň ýerli edarasynyň işgärlerine resminamalar esasynda barlag geçirmeklerine garşylyk görkezilende, şol sanda resminamalaýyn barlag geçirmek üçin zerur bolan resminamalar berilmese, Ätiýaçlandyryjynyň ýolbaşçysy tarapyndan ätiýaçlandyryjanyň bankdaky hasaplar boýunça amallary togtatmak baradaky çözüň kabul edilýär hem-de Türkmenistanyň Administratiw hukuk bozulmalary hakynda kodeksiniň 365-nji maddasynda göz önünde tutulan jerimeler ulanylýar.

27. Barlag geçirmek üçin maglumatlaryň ýeterlik bolmadyk ýagdaýynda ätiýaçlandyryjanyň ýazmaça düşündirişi subutnama hökmünde ulanylyp bilner. Ätiýaçlandyryjanyň daşary ýurt dilinde düzülen resminamalaryndan resmi güwä geçilen ýazmaça terjimesini talap etmäge barlagçynyň haky bardyr.

28. Ätiýaçlandyryjynyň gulluk jaýynda barlag geçirilende barlag üçin ätiýaçlandyryjanyň beren resminamalary barlagçylar tarapyndan Barlagy geçirmek üçin resminamalary almagyň güwänamasyny (şu Tertibe 3-nji goşundy) düzmek arkaly resmileşdirilip kabul edilýär.

29. Ätiýaçlandyryjana resminamalar Barlag geçirilenden soňra resminamalary yzyna gaýtarmagyň güwänamasyny (şu Tertibe 4-nji goşundy) düzmek bilen gaýtarylyp berilýär. Ätiýaçlandyryjan barlag geçirilenden soňra resminamalary yzyna gaýtarmagyň güwänamasynyň birinji nusgasynda ýazgy ýazmak bilen, barlag üçin berlen resminamalaryň abat saklanyşy boýunça barlagça nägileliginiň bardygyny ýa-da ýokdugyny görkezýär.

30. Barlagy geçirmek üçin resminamalary almagyň we barlag geçirilenden soňra resminamalary yzyna gaýtarmagyň güwänamalary barlagyň ykrar hatyna goşundy hökmünde çatylýar.

VII bap. Barlagyň gurşap alýan döwri

31. Barlagy geçirmegiň möhletleri, barlanylýan döwürleri, barlagçylaryň sany ätiýaçlandyryjy tarapyndan bellenýär.

32. Barlag tamamlanan hasabat döwür üçin geçirilýär. Barlagy geçirmegiň başlanýan wagty barlag geçirilýän döwür üçin hasabat bermekligiň bellenilen möhletinden soň bolmalydyr.

33. Barlaglar öňki barlag bilen gurşalyp alynmadyk ähli döwür üçin, ýöne ätiýaçlandyryjanyň işiniň barlag geçirilýän ýylyndan öň gelyän baş ýyldan köp bolmadyk döwür üçin geçirilýär. Eger barlagyň öz içine alýan döwründen öňki döwürlerde hukuk bozulmalaryň bardygy ýüze çykarylanda barlag baş ýyldan köp bolan döwür üçin uzaldylyp bilner.

34. Kiçi we orta telekeçiligiň subýektleriniň maliýe-hojalyk işiniň barlagy üç ýylda bir gezekden ýygý bolmazdan geçirilýär, Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde operatiw-agtaryş işi we kazyýet çözügütleriniň ýerine ýetirilmegi bilen baglanyşykly barlaglar muňa degişli däl.

VIII bap. Ätiýaçlandyryjan üýtgedilip guralan ýa-da ýatyrylan mahalynda geçirilýän barlag

35. Ätiýaçlandyryjan taraplar Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda goşulmak, bölünmek, birleşmek we aýrylmak görnüşinde täze kärhanany döredenlerinde şeýle tarapyň barlagy onuň pensiýa gatançlary töleýji hökmünde hasaba alnan ýerindäki ätiýaçlandyryjy tarapyndan geçirilýär. Barlag şol ätiýaçlandyryjan taraplaryň Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministrliginiň Ýuridik şahslary we maýa goýum taslamalaryny döwlet tarapyndan bellige almak bölümünde Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde Türkmenistanyň ýuridik şahslarynyň ýeke-täk döwlet sanawyndan çykarylan pursadyna çenli geçirilýär.

36. Ätiýaçlandyryjanyň guramaçylyk-hukuk görnüşi üýtgän mahalynda barlaglary ätiýaçlandyryjanyň pensiýa gatançlary töleýji hökmünde hasaba alnan ýerindäki ätiýaçlandyryjy tarapyndan geçirilýär.

37. Ätiýaçlandyryjan ýatyrylan mahalynda, onuň barlagy şol

ätiýaçlandyryýanyň pensiýa gatançlary töleýji hökmünde hasaba alnan ýerindäki ätiýaçlandyryjy tarapyndan amala aşyrylýar.

38. Barlagyň ykrar hatynda öň emele gelen we barlag tamamlanan pursadyna çenli pensiýa gatançlary boýunça berginiň hem-de goşmaça hasaplanan tölegleriň möçberi görkezilýär. Barlagyň ykrar haty ýatyryjy toparynyň başlygyna gowşurylýar.

IX bap. Barlaglary geçirmegiň meýilnamasyny düzmek

39. Kanunyň 6-njy maddasynyň birinji böleginiň 1-nji we 2-nji bentlerinde görkezilen ätiýaçlandyryýanlara meýilnama boýunça barlaglar soňky geçirilen barlaglaryň wagtyna garamazdan, ýöne ýylda bir gezekden ýygy bolmadyk we baş ýylda bir gezekden seýrek bolmadyk möhletde geçirilýär.

40. Ätiýaçlandyryýan ýa-da ätiýaçlandyrylan şahslara meýilnama boýunça barlaglar Kanunyň 46-njy maddasynyň talaplaryny göz önünde tutmak bilen öňki barlag bilen gurşalyp alynmadyk (belli bir döwür bilen çäklendirilmedik) ähli döwür üçin geçirilýär.

41. Meýilnama boýunça barlagy bellenen möhletde ätiýaçlandyryjy tarapyndan geçirmäge mümkinçilik bolmadyk ýagdaýynda, barlagy geçirmek ätiýaçlandyryjynyň ýolbaşçysy tarapyndan has soňraky möhlete geçirilip bilner.

42. Barlagy başga möhlete geçirmek ýa-da geçirilmeli möhletini uzaltmak ätiýaçlandyryjynyň barlagçysy tarapyndan berlen dykgatnama esasynda onuň ýolbaşçysy tarapyndan kesgitlenilýär.

43. Eger ätiýaçlandyryýan bolup durýan fiziki şahs ýa-da ýuridik şahsyň ýolbaşçysy ýa-da baş buhgalteri barlagçy bilen ýakyn garyndaşlykda durýan bolsa onda şol barlagçy tarapyndan barlaglary geçirmek gadagan edilýär. Ätiýaçlandyryjynyň barlagçysy bilen ätiýaçlandyryýanyň ýolbaşçysynyň ýa-da özüniň arasynda ýakyn garyndaşlyk gatnaşyklary bolan ýagdaýynda barlagçy bu barada öz ýolbaşçysyna habar berip, barlagy geçirmekden ýüz döndermäge borçludur.

44. Barlagçy ýokarda görkezilen ýagdaýyň bardygy barada ätiýaçlandyryjynyň dykgatyna ýetirmelidir. Eger Tabşyryk ýazylyp berlenden soň şeýle ýagdaýlar ýüze çykarylsa, barlaglary geçirmek üçin bellenen barlagçy çalşyrylmalydyr we barlag täzeden geçirilmelidir.

X bap. Barlagyň ykrar hatyny düzmek

45. Barlagyň netijeleri boýunça barlagçy tarapyndan barlagyň ykrar haty ätiýaçlandyryýan we ätiýaçlandyryjy üçin 2 asyl nusgada düzülýär. Ykrar haty şol barlagy tamamlamak üçin Tabşyrykda bellenilen günden gijä galman düzülmelidir.

46. Ykrar hatynda barlagyň dowamynda ýüze çykarylan pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşy we tölenilişi babatda hukuk bozulmalarynyň ýa-da pensiýa gatançlary, puşmana tölegleri, maliýe jerimleri boýunça bergisiniň ýokdugy barada delil haty, şeýle hem barlagçy tarapyndan ýüze çykarylan hukuk bozulmaları düzetmek boýunça gelnen netijeler we teklipler Türkmenistanyň Administratiw hukuk bozulmaları hakynda kodeksine we Kanunyň degişli maddalaryna salgylanylýp görkezilmelidir.

47. Ykrar hatynda köp manyly sözleriň ulanylmagyna ýol berilmeli däldir, olar gysgaça we anyk beýan edilmelidir.

48. Ykrar hatyndaky maglumatlaryň we gelnen netijeleriň ygtybarlylygy hem-de dogrulygy üçin barlagçy jogapkärçilik çekýär.

49. Ykrar hatynyň giriş böleginde barlagçy geçirilen barlag hakyndaky şu umumy maglumatlary görkezýär:

1) ykrar hatynyň düzülen senesi we ýeri (munuň özi barlagyň tamamlanan senesine laýyk gelmelidir);

2) barlagy geçirmek üçin esas bolup hyzmat edýän Tabşyrygyň senesi we belgisi;

3) barlagy geçiren adamyň wezipesi, familiýasy, ady we atasynyň ady;

4) ätiýaçlandyryjanyň wezipeli adamynyň wezipesi, familiýasy, ady we atasynyň ady, eger barlanýan döwrüň dowamynda birnäçe dürli wezipeli adamlar işlän bolsa, şeýle halatda şol adamlaryň sanawy degişli wezipeleri eýelän döwürleri (olaryň bellenişleri baradaky resminamalara salgylanmak bilen);

5) ätiýaçlandyryjanyň ýerleşýän ýeriniň salgysy, ýuridik şahsy döretmezden telekeçilik işini amala aşyran fiziki şahslar-hususy telekeçiler, hünärmenlik hyzmatlaryny etmek boýunça işi amala aşyran fiziki şahsyň familiýasy, ady, atasynyň ady, salgysy;

6) ätiýaçlandyryjanyň pensiýa gatançlaryny töleýjiler hökmünde hasapda durýan ýerindäki ätiýaçlandyryjynyň ady;

7) barlaglaryň başlanan we tamamlanan senesi (dowamlylygynyň iki aýdan uzak bolmazlygy);

8) ätiýaçlandyryjanyň hakyndaky beýleki maglumatlar;

9) pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşy we tölenilişi boýunça öňki barlaglar kim tarapyndan hem-de haçan geçirilendigi;

9) pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşyna we tölenilişine barlag haýsy döwür üçin geçirilendigi hakyndaky maglumatlar;

10) barlagyň netijesinde düzülen ykrar hatynda barlagçynyň we ätiýaçlandyrylan tarapyň gollary.

50. Barlagçy geçiren barlagy boýunça ykrar hatynda anyk maglumatlary beýan edýär hem-de ýüze çykarylan hukuk bozulmalary subutnamalar bilen delillendirýär we soňra netije çykarýar.

51. Ätiýaçlandyryjanyň tarapyndan pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşynda we tölenilişinde ýol berlen hukuk bozulmalar boýunça, ýagny pensiýa gatançlarynyň beýannamalarynda görkezilen, pensiýa gatançlaryny hasaplamak we tölemek bilen baglanyşykly bolan maglumatlar bilen barlaglaryň barşynda hakykatda ýüze çykarylan maglumatlaryň arasyndaky çaprazlyk beýan edilmelidir (degişli resminamalaryň barlagçy tarapyndan tassyklanany nulgasy barlaglaryň ykrar hatyna goşundy hökmünde goşulmalydyr).

52. Ykrar hatda görkezilen goşundylara ätiýaçlandyryjany ýa-da olaryň wekilleri gol çekmelidir.

53. Şu halatda ykrar hatynda şeýle hukuk bozulmalar, olaryň sanynyň, şeýle hem görkezilen hukuk bozulmalaryň getiren zyýanly netijeleriniň umumy beýany görkezilýär we ykrar hatynyň degişli goşundylaryna salgylanma berilýär.

54. Barlagyň ykrar hatynda puşmana töleginiň möçberi barlagçy tarapyndan Kanunda bellenen pensiýa gatançlaryny tölemegiň möhletinden soň gelýän günden başlap barlagyň ykrar hatynyň düzülen günü aralygyndaky günleriň sanyndan ugur alnyp kesgitlenilýär.

XI bap. Barlagyň ykrar hatyny gowşurmak

55. Barlagyň netijesinde düzülen ykrar hatyna barlag geçiren işgär tarapyndan gol çekilýär we barlagyň ykrar haty bilen ätiýaçlandyryýan ýa-da onuň wekili tanyşdyrylmalydyr. Ykrar haty bilen tanyşmagyň möhleti onuň düzülen gününden başlap 3 (üç) iş gününden geçmeli däldir.

56. Barlagçy tarapyndan barlagyň ykrar hatyny tanyşmak üçin ätiýaçlandyryýana gowşurmak ätiýaçlandyryýan ýa-da onuň wekili barlagyň ykrar haty bilen tanyşmaktan hem-de oňa gol çekmekden boýun gaçyрмаýan ýagdaýynda, ykrar hatynyň düzülen gününde geçirilýär.

57. Ätiýaçlandyryýan ýa-da olaryň wekilleri ykrar hatyna gol çekmekden boýun gaçyran barlagçy bu barada bellik edýär we ykrar hatynyň soňky sahypasynda öz goly bilen tassyklan degişli ýazgyny ýazýar.

58. Ätiýaçlandyryýan geçirilen barlagyň ykrar haty bilen nägile bolan ýagdaýynda, ätiýaçlandyryýanyň özi ýa-da onuň kanuny wekili barlagyň ykrar hatyna bu barada degişli ýazgy ýazýar we ykrar haty bilen tanyşmak üçin berilýän 3 (üç) iş günü möhletde öz nägileligini ýazmaça görmüşde barlagy geçiren ätiýaçlandyryja berýär.

59. Barlagyň ykrar haty boýunça bolan nägilelik ähli maglumatlar bilen bilelikde barlagyň ykrar hatyna goşulýar.

60. Barlagyň ykrar hatlary Barlaglaryň ykrar hatlaryny hasaba alyş kitabynda (şu Tertibe 5-nji goşundy) hasaba alynmaga degişlidir.

61. Kitabyň sahypalary belgilenip, ýüp bilen tikilip, ätiýaçlandyryjynyň möhüri bilen tassyklanmalydyr.

62. Barlagyň ykrar haty oňa ätiýaçlandyryýanyň, ýa-da onuň wekiliniň gol çeken gününden soňky iş gününden gijä galman hasaba alynmaga degişlidir.

63. Barlagyň ykrar hatyna ätiýaçlandyryýan gol çekmekden boýun gaçyran mahaly, bu barada degişli bellik edilýär we ol düzülen gününden soňky 3 (üç) iş gününden gijä galman hasaba alynýar.

64. Barlagyň ykrar haty bellige alnandan soň birinji sahypasynyň ýokarsyndaky çep böleginde kitabyň maglumatlaryna laýyklykda belgisi we hasaba alnan senesi goýulýar.

65. Barlagyň maglumatlary ätiýaçlandyryjy tarapyndan döredilen ätiýaçlandyryýanyň iş bukjasynda bellenen möhletiň dowamynda saklanylýar.

66. Barlagyň maglumatlary ätiýaçlandyryjynyň çäklerinden çykarylmaga degişli däldir, olaryň Gazna we onuň müdirlikleri tarapyndan ýazmaça resmi taýdan soralmagy muňa girmeýär. Şeýle halatda barlagyň maglumatlary şol maglumatlary alýan Gaznanyň we onuň müdirlikleriniň ygtyýarly işgäriniň gol çekmegi bilen berilýär.

XII bap. Barlaglaryň ykrar hatlaryny resmileşdirmek

67. Ätiýaçlandyryjynyň ýolbaşçysy (ýolbaşçynyň orunbasary) barlaglaryň ykrar haty boýunça çykarylan netijeleriň we ätiýaçlandyryjanyň nägileliklerinde beýan edilen delilleriň esaslandyrylandygyna barlagy geçiren barlagçy bilen bilelikde garaýar.

68. Ätiýaçlandyryjynyň ýolbaşçysy (ýolbaşçynyň orunbasary) tarapyndan barlaglaryň ykrar hatyna we oňa goşulýan maglumatlara garamagyň möhleti 10 (on) iş gününden geçip bilmez.

69. Ätiýaçlandyryjanyň nägilelik bildiren halatynda barlaglaryň ykrar hatyna barlanylýan ätiýaçlandyryjanyň hem-de onuň kanuny wekiliniň gatnaşmagynda garalýar.

70. Eger ätiýaçlandyryjanyň ýa-da onuň wekilleri barlagyň ykrar hatyna nägilelik boýunça gaýtadan seredilmegine esassyz sebäpler boýunça gatnaşmasa, onda barlaglaryň ykrar hatyna hem-de ätiýaçlandyryjanyň tarapyndan berlen nägilelige olaryň ýoklugynda garalýar.

71. Barlagyň ykrar hatyna garamagyň netijeleri boýunça ätiýaçlandyryjynyň ýolbaşçysy (ýolbaşçynyň orunbasary) ätiýaçlandyryjy Kanunda göz önünde tutulan pensiýa gatançlaryny, puşmana töleglerini, maliýe jerimelerini tölemek borjunyň ýerine ýetirilmeginiň çärelerini ulanýar.

72. Ykrar hatynyň barlagçy tarapyndan düzülen günü pensiýa gatançlaryny tölemek düzgüniniň bozulmagynyň ýüze çykarylan (anyklanan) günü hasaplanylýar.

73. Ätiýaçlandyryjanyň tarapyndan pensiýa gatançlaryny tölemekde düzgüniň bozulmagynyň amala aşyrylan günü diýlip, Kanunyň 6-njy maddasynyň birinji böleginiň 1-nji we 2-nji bentlerinde görkezilen ätiýaçlandyryjanyň, şeýle hem ätiýaçlandyryjanyň ýuridik şahsy döretmezden, telekeçilik işini amala aşyryjanyň fiziki şahslar-hususy telekeçiler, olarda işleýän şahslar üçin zähmet haklaryny tölemek üçin bankdan nagt pul serişdelerini alan günü ýa-da zähmet haklaryny raýatlaryň bankdaky hasabyna geçiren günü hasaplanylýar. Kanunyň 6-njy maddasynyň birinji böleginiň 4-nji we 5-nji bentlerinde görkezilen ätiýaçlandyryjanyň üçin bolsa Gaznanyň ýerli edarasyna beýannamany tabşyran günü hasaplanylýar.

74. Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglaryň ykrar hatynyň nusgasy, Ätiýaçlandyryjy tarapyndan Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministrligine hem-de onuň degişli düzüm birliklerine, şeýle hem hukuk goraýjy edaralaryna olaryň hat üsti bilen talap etmegi boýunça berilmäge degişlidir.

Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we
tölenilişine resminamalaýyn barlaglary
geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň
tertibine 1-nji goşundy

**Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglary
geçirmek barada**

TABŞYRYK

20__ý. _____ «__» № _____

_____pensiýa gaznasy tarapyndan
(ätiýaçlandyryjynyň ady)

Türkmenistanyň Prezidentiniň 2012-nji ýylyň 6-njy ýanwarynda çykaran 11991-nji karary bilen
tassyklan, Türkmenistanyň Pensiýa gaznasy hakynda Düzgünnamanyň on dokuzynjy
böleginiň talabyna laýyklykda, _____

(ätiýaçlandyryjynyň ady)

Ätiýaçlandyryan ýa-da ätiýaçlandyrylan şahs hökmünde hasaba alnan belgisi _____
_____buhgalterçilik hasaba alnyşy we maliýe hasabatlarynda pensiýa gatançlarynyň
(barlagyň görnüşi)

hasaplanylşynyň barlagyny geçirmek üçin şu görkezme berildi.

Barlagy geçirmek _____
(familiýasy, ady, atasynyň ady, wezipesi)

_____tabşyryldy.

Barlagyň öz içine alýan döwri 20__ýylyň «__» _____ 20__ýylyň «__»
_____aralygy.

Barlagyň geçirilmeli möhleti 20__ýylyň «__» _____ 20__ýylyň «__» _____aralygy.

Barlagyň geçirilmeli möhleti 20__ýylyň «__» _____ 20__ýylyň «__» _____aralygyna uzaldyldy.

Barlagyň geçirilmeli möhleti 20__ýylyň «__» _____ 20__ýylyň «__» _____aralygyna uzaldyldy.

Barlagyň geçirilmeli möhleti 20__ýylyň «__» _____ 20__ýylyň «__» _____aralygyna uzaldyldy.

Barlagyň geçirilmeli möhleti 20__ýylyň «__» _____ 20__ýylyň «__» _____aralygyna uzaldyldy.

_____pensiýa gaznasynyň başlygy (başlygyň orunbasary)
(ätiýaçlandyryjynyň ady)

(goly)

Möhür
ýeri

(familiýasy, ady, atasynyň ady)

Tabşyryk bilen tanyşdym

_____ (ätiýaçlandyryjynyň ýa-da onuň wekiliniň familiýasy, ady, atasynyň ady) _____ (goly)

20__ýylyň «__» _____

Barlag 20__ýylyň «__» _____ togtadyldy

Barlagyň togtadylandygy barada tanyşdym

_____ (ätiýaçlandyryjynyň ýa-da onuň wekiliniň familiýasy, ady, atasynyň ady) _____ (goly)

20__ýylyň «__» _____

Barlag 20__ýylyň «__» _____ gaýtadan başlandy

Barlagyň gaýtadan başlanandygy bilen tanyşdym

_____ (ätiýaçlandyryjynyň ýa-da onuň wekiliniň familiýasy, ady, atasynyň ady) _____ (goly)

20__ýylyň «__» _____

Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we
tölenilişine resminamalaýyn barlaglary
geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň
tertibine 3-nji goşundy

**Barlagy geçirmek üçin resminamalary almagyň
Güwänamasy**

20__ý. _____ «___»

_____ (düzülen ýeri)

_____ pensiýa gaznasy bölümi

_____ (ätiýaçlandyryjynyň ady)

_____ (ätiýaçlandyryjynyň wezipeli işgäriniň familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ (ätiýaçlandyryjanyň doly ady, ätiýaçlandyrylan şahsyň, familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ barlagy geçirmek üçin

_____ (barlagyň görnüşi)

Hukuk salgysy (ýaşayan ýeriniň salgysy): Welaýat _____

Etrap _____ Şäher _____

Ilatly ýer (oba, şäherçe we b.) _____ Kiçi etrap _____

Şaýol, köçe, geçelge _____ Jaý _____ Korpus _____

Öý _____ Ýuridiki ýa-da fiziki şahs hökmünde hasaba alnan belgisi
_____, aşakdaky resminamalar alyndy:

T/b	Resminamalaryň ady	Resminamalara degişli döwürler	Sahypa sany	Bellik

Barlag geçirmek üçin şu ykrar hatynda atlandyrylan resminamalary berdim

_____ (wezipesi)

_____ (goly)

_____ (familiýasy, ady, atasynyň ady)

Barlag geçirmek üçin şu ykrar hatynda atlandyrylan resminamalary aldym

_____ (wezipesi)

_____ (goly)

_____ (familiýasy, ady, atasynyň ady)

Pensiya gatançlarynyň hasaplanylyşyna we
tölenilişine resminamalaýyn barlaglary
geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň
tertibine 4-nji goşundy

**Barlag geçirilenden soňra resminamalary yzyna gaýtarmagyň
Güwanamasy**

20 __ý. _____ «__»

_____ (düzülen ýeri)

_____ pensiya gaznasy bölümi

_____ (ätiyaçlandyryjynyň ady)

_____ (ätiyaçlandyryjynyň wezipeli işgäriniň familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ (ätiyaçlandyryjanyň doly ady, ätiyaçlandyrylan şahsyň, familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ barlag geçirilenden soňra

(barlagyň görnüşi)

Hukuk salgysy (ýaşayan ýeriniň salgysy): Welaýat _____

Etrap _____ Şäher _____

Ilatly ýer (oba, şäherçe we b.) _____ Kiçi etrap _____

Şaýol, köçe, geçelge _____ Jaý _____ Korpus _____

Öý _____ Ýuridiki ýa-da fiziki şahs hökmünde hasaba alnan belgisi
_____, aşakdaky resminamalar alyndy:

T/b	Resminamalaryň ady	Resminamalara degişli döwürler	Sahypa sany	Bellik

Barlag geçirmeklik üçin şu ykrar hatynda atlandyrylan resminamalar dolulygyna yzyna
gaýtaryldy.

Resminamalary berdim

_____ (wezipesi)

_____ (goly)

_____ (familiýasy, ady, atasynyň ady)

Resminamalary aldym

_____ (wezipesi)

_____ (goly)

_____ (familiýasy, ady, atasynyň ady)

(şu ykrar hatynda atlandyrylan resminamalaryň saklanýşy boýunça barlagça bolan närazylygy
hakynda ätiyaçlandyryjanyň we ätiyaçlandyrylan şahsyň wekiliniň ýazgysy)

